A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2008. december 11.*

A C-295/07. P. sz. ügyben,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: J. Flett, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2007. június 20-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

a **Département du Loiret** (képviseli: A. Carnelutti ügyvéd)

alperes az elsőfokú eljárásban,

a **Scott SA** (székhelye: Saint-Cloud [Franciaország] képviselik: J. Lever QC, J. Gardner és G. Peretz barristers, R. Griffith és M. Papadakis solicitors megbízásából)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök (előadó), M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet és J.-J. Kasel bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Grass,

a főtanácsnok indítványának a 2008. június 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésében az Európai Közösségek Bizottsága az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-369/00. sz., Département du Loiret kontra Bizottság ügyben 2007. március 29-én hozott ítélete (EBHT 2007., II-851. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a Franciaország által a Scott Paper SA/Kimberley-Clark részére nyújtott állami támogatásról szóló, 2000. július 12-i 2002/14/EK bizottsági határozatot (HL L 12., 1. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat) valamely földterületnek az 1. cikkében hivatkozott, kedvezményes ára formájában nyújtott állami támogatást érintő részében.

Jogi háttér

A 659/1999/EK rendelet

2 Az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendeletnek (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) „A támogatások visszatérítése [helyesen: visszatéríttetése]" című 14. cikke így rendelkezik:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére (a továbbiakban: »visszatérítési [helyesen: visszatéríttetési] határozat«). A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését [helyesen: visszatéríttetését], amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.

(2) A visszatérítési [helyesen: visszatéríttetési] határozat szerint visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került.

(3) A […] Bíróságnak a Szerződés [242.] cikke értelmében hozott határozatának sérelme nélkül a visszatérítést [helyesen: visszatéríttetést] késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – a közösségi jog sérelme nélkül – az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is."

A jogszerűtlenül nyújtott támogatás behajtásakor alkalmazandó kamatlábakról szóló közlemény

3 A jogszerűtlenül nyújtott támogatás behajtásakor alkalmazandó kamatlábakról szóló, 2003. május 8-i 2003/C 110/08 közleményében (HL C 110., 21. o.) a Bizottság így fogalmaz:

„[…]

[…] felmerült annak a kérdése, hogy az alkalmazandó kamatláb egyszerű kamatozású, vagy kamatos kamatozású legyen-e […] és a Bizottság sürgősnek ítéli, hogy e tekintetben meghatározza álláspontját.

[…] a helyzetek különbözősége ellenére úgy tűnik, hogy a jogellenes támogatás keretében a kedvezményezett nem kamatozó középlejáratú hitelekhez hasonló feltételek mellett jut pénzösszegekhez. Ennek megfelelően a kamatos kamat alkalmazása szükségesnek tűnik annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen helyzetből származó pénzügyi előnyöket teljes mértékben semlegesítsék.

A Bizottság tájékoztatni kívánja a tagállamokat és az érdekelt feleket arról, hogy ezentúl a jogellenes támogatás visszatérítését [helyesen: visszatéríttetését] elrendelő valamennyi határozatában a regionális támogatások nettó támogatási egyenértékének kiszámítására használt referenciarátát kamatos kamat alapon alkalmazza. A szokásos

piaci gyakorlattal összhangban a kamatos kamatozás éves alapon történik. Hasonlóképpen a Bizottság elvárja a tagállamoktól, hogy a folyamatban lévő visszatérítési [helyesen: visszatéríttetési] határozatok végrehajtásakor kamatos kamatot alkalmazzon addig, amíg az nem ütközik a közösségi jog valamely általános elvébe."

A 794/2004/EK rendelet

4 A 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendeletnek (HL L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.) „A kamat felszámításának módszere" című 11. cikke így rendelkezik:

„(1) Az alkalmazandó kamat mértéke az azon időpontra vonatkozó kamatlábnak felel meg, amikor a jogellenes támogatást első alkalommal a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották.

(2) A kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszatérítésének időpontjáig kell alkalmazni. Az előző évben felhalmozott kamat a következő években tovább kamatozik.

(3) Az (1) bekezdésben említett kamatlábat kell a teljes időszakra alkalmazni a visszatérítés időpontjáig. Ha azonban öt évnél hosszabb idő telt el a jogellenes

támogatás első alkalommal a kedvezményezett rendelkezésére bocsátása és a támogatás visszatérítésének időpontja között, a kamat mértékét ötéves időszakonként újra kell számolni, az újraszámítás időpontjában hatályos kamatláb alapulvételével."

5 A szóban forgó rendelet 13. cikkének ötödik bekezdése értelmében a 11. cikk minden olyan visszatérítési [helyesen: visszatéríttetési] határozatra vonatkozik, amelyet e rendelet hatálybalépése után közöltek.

A jogvita előzményei és a megtámadott határozat

6 A jogvitának a megtámadott ítélet 1–8. pontjában szereplő előzményeit a következőképpen lehet összefoglalni.

7 1987. augusztus 31-én Orléans városa (Franciaország), Loiret megye (Franciaország) és a Scott SA társaság (a továbbiakban: Scott) többek között arról állapodott meg, hogy ez utóbbi számára üzem létesítése céljából eladnak egy területet. E megállapodás előírta, hogy Loiret megye és Orléans városa legfeljebb 80 millió francia frank (FRF) (12,2 millió euró) értékben hozzájárulnak a területrendezési munkákhoz, a Scott javára.

8 1996 januárjában a Scott társaságot felvásárolta a Kimberley-Clark Corp., amely 1998 januárjában bejelentette, hogy bezárja az üzemet, amelynek vagyonát – a telket és a papírüzemet – a Procter & Gamble vásárolta meg 1998 júniusában.

9 A Bizottság, mivel a francia Számvevőszék 1996 novemberében közzétett jelentését követően 1997 januárjában a szóban forgó támogatásra vonatkozó panasz érkezett hozzá, és miután 1997 januárja és 1998 áprilisa között a francia hatóságokkal információcserére került sor, 1998. július 10-i levelében értesítette e hatóságokat az EK 93. cikk (2) bekezdése (jelenleg az EK 88. cikk (2) bekezdése) szerinti eljárás megindításáról szóló 1998. május 20-i határozatáról.

10 A megtámadott határozat a következőképpen szerepel a megtámadott ítéletben:

„10 A [megtámadott] határozat a módosított változatban előírja:

»1. cikk

Valamely földterület kedvezményes ára és a közműdíjak kedvezményes tarifája formájában nyújtott állami támogatás, amelyet Franciaország biztosított a Scott számára, 39,58 millió FRF (6,03 millió euró), vagy jelenértéken számolva 80,77 millió FRF (12,3 millió euró) összegben a földterület kedvezményes ára tekintetében […] összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. cikk

(1) Franciaország meghoz minden ahhoz szükséges intézkedést, hogy a kedvezményezettekkel visszatéríttesse az 1. cikkben hivatkozott és jogellenesen rendelkezésükre bocsátott támogatást.

(2) A visszatéríttetésnek haladéktalanul meg kell történnie, a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően, amennyiben ezek lehetővé teszik a jelen határozat azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatérítendő támogatás magában foglalja az attól az időponttól a visszatérítés időpontjáig felszámított kamatokat is, amikor a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották. A kamatokat a regionális célú támogatások keretében nyújtott szubvenció-egyenérték számításához alkalmazott kamatláb alapján kell kiszámítani.«

11 A kamatok fizetésére való kötelezés tekintetében a Bizottság úgy vélte, hogy (a [megtámadott] határozat (239) preambulumbekezdése):

»Abból a célból, hogy visszaállítsák azokat a gazdasági körülményeket, amelyekkel a vállalkozás akkor találta volna magát szemben, ha az összeegyeztethetetlen támogatást nem kapta volna meg, a francia hatóságoknak meg kell tenniük minden ahhoz szükséges intézkedést, megszüntessék a támogatásból eredő előnyöket, és hogy a támogatást visszatéríttessék a kedvezményezettel.

[…]«

12 Ily módon a visszatérítendő támogatás Bizottság által számított jelenértéke, tehát 80,77 millió FRF (lásd a fenti 10. pontot), figyelembe veszi a támogatás nyújtásának időpontjától a megtámadott határozat elfogadásának időpontjáig alkalmazott kamatlábat. E kamatláb megfelel a Bizottság által a franciaországi közpénzből nyújtott támogatások támogatási elemének megállapításához használt referencia-kamatlábnak, tehát »5,7%-nak, 2000. január 1-jét követően« (a [megtámadott] határozat (172) és (239) preambulumbekezdése)."

Az elsőfokú eljárás és a megtámadott ítélet

11 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2000. december 4-én érkezett keresetlevelében Loiret megye keresetet nyújtott be a megtámadott határozattal szemben, és azt kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság semmisítse meg azt, mivel az jogellenesnek minősíti a földterület kedvezményes árának formájában nyújtott állami támogatást, és elrendeli 39,58 millió FRF (6,03 millió euró) vagy jelenértéken számolva 80,77 millió FRF (12,3 millió euró) visszatérítését.

12 A Scott, amely szintén keresetet nyújtott be az Elsőfokú Bírósághoz a megtámadott határozat részleges megsemmisítését kérve (a T-366/00. sz., Scott kontra Bizottság ügy) Loiret megye kereseti kérelmének támogatása végett beavatkozott az eljárásba.

13 A Bizottság azt kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság a keresetet – mint megalapozatlant – utasítsa el.

14 A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság a kamatok tőkésítését illetően úgy ítélte meg, hogy a megtámadott határozat nem volt kellően indokolva. Mivel elfogadta a második jogalap ötödik részét, és megsemmisítette a megtámadott határozatot ennek az 1. cikkében hivatkozott terület kedvezményes ára formájában nyújtott támogatásra vonatkozó részében, nem vizsgálta meg a kereset alátámasztására felhozott többi jogalapot és érvet.

15 A kamatos kamatláb alkalmazását illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 36. pontjában először is megállapította, hogy a megtámadott határozat nem részletezi, hogy kamatos kamatról van-e szó, és csak a támogatásnak a megtámadott határozatban szereplő eredeti értéke és „jelenértéke" vonatkozásában történő számítás alapján juthat arra a következtetésre az olvasó, hogy kamatos kamat alkalmazására került sor. Annak indokai, hogy az egyszerű kamatláb helyett miért került sor kamatos kamatláb alkalmazásra, egyáltalán nem kerülnek feltüntetésre.

16 Továbbá, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 43. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a kamatos kamatok alkalmazása a jelen ügyben a Bizottság új és fontos politikájának első megnyilvánulása volt, amelyet egyáltalán nem igazolt. A Bizottságnak a megtámadott határozatban egyrészt meg kellett volna jelölnie, hogy úgy döntött, tőkésíteni akarja a kamatokat, másrészt pedig meg kellett volna indokolnia ezen álláspontját.

17 A megtámadott ítélet 44. pontja értelmében ezen indokolási kötelezettséget az a tény is hangsúlyosabbá tette, hogy a terület eladása és a megtámadott határozat elfogadása között eltelt időre, tehát tizenhárom évre figyelemmel a kamatos kamatok alkalmazásának jelentős pénzügyi következményei voltak a visszatérítendő támogatás összegének tekintetében.

18 A megtámadott ítélet 45. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a megtámadott határozat indokolása az alkalmazott kamatláb mértéke tekintetében is elégtelen volt.

19 Ezt követően az Elsőfokú Bíróság a Bizottság azon érvelése tekintetében, miszerint a kamatos kamatlábnak a támogatás jelenértéke kiszámításához történő alkalmazását a hatékony versenynek a kedvezményezett által élvezett előny megszüntetésével történő helyreállításának szükségessége igazolja, a megtámadott ítélet 49. pontjában megállapította, hogy egy ilyen indokolás egyfelől azt feltételezi, hogy a kedvezményezett ezen időpontban még rendelkezzen ilyen előnnyel, másfelől pedig azt, hogy a szóban forgó támogatás egy olyan összeg kamatmentes kölcsönbe adásához legyen hasonlítható, amely megfelel az eredeti támogatás értékének. A megtámadott határozat e tekintetben nem tartalmaz semmilyen magyarázatot.

20 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 50. pontjában arra emlékeztetett, hogy a Scottnak 1987. évben nyújtott támogatás formáját illetően, tehát egy közművel ellátott terület kedvezményes áron történő eladása által, egyáltalán nem magától értetődő, hogy e körülmények között az eredeti támogatás becsült értékének leszámítolása 5,7%-os kamatos kamatláb alkalmazása által a szóban forgó időszakban a kedvezményezett mint az ingatlan tulajdonosa által 2000-ben élvezett előny értékének megfelelő összeget eredményez.

21 A megtámadott ítélet 51. pontja értelmében továbbá bizonyosnak volt tekinthető, hogy a területet, valamint az üzemet 1998-ban eladták a Procter & Gamble-nek. Márpedig a francia hatóságok által bejelentett ár – a Bizottság nem vitatta, hogy ez az eladás szokásos piaci feltételek mellett történt, és ezt az eladást a megtámadott határozatban elemzi, elfogadva, hogy a területet ezen áron adták el – nemcsak annál az értéknél volt alacsonyabb, amelyet a Bizottság 1987-ben határozott meg, hanem a Scott által kifizetett árnál is.

22 A megtámadott ítélet 52. pontjában, figyelemmel e körülményekre, valamint a megtámadott határozatban az indokolás teljes hiányára a Scott által 2000-ben élvezett vélelmezett előny és a 80,77 millió FRF összeg közötti kapcsolat tekintetében az Elsőfokú Bíróság lehetetlennek ítélte, hogy bírósági felülvizsgálatot gyakoroljon azon kérdés vonatkozásában, hogy a kamatos kamatláb alkalmazása ahhoz a jelenértékhez vezethet, amely megfelel a megszüntetendő előny értékének.

23 Végül, a megtámadott ítélet 53. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a megtámadott határozat inkoherens, mivel anélkül, hogy igazolta volna, kamatos kamatokat alkalmaz a határozat elfogadásának időpontjáig, ezt követően pedig egyszerű kamatokat a támogatás visszafizetéséig. E határozat 2. cikke ugyanis – amely azt írja elő, hogy a visszatérítésnek a nemzeti jognak megfelelően kell történnie – azzal a következménnyel jár, hogy a megtámadott határozat elfogadásától a támogatás visszatérítéséig terjedő időszakra vonatkozó kamatokat egyszerű kamatlábbal számítják.

A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

24 A Bíróság Hivatalához 2007. június 20-án érkezett beadványában a Bizottság fellebbezést nyújtott be a megtámadott ítélet ellen.

25 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg a jelen fellebbezés megalapozottságát, következésképpen helyezze teljes egészében hatályon kívül a megtámadott ítéletet. A jogvita állásának tekintetében a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság hozzon végleges döntést az ügyben, és állapítsa meg, hogy a megtámadott határozat kellőképpen indokolt a kamatos kamat alkalmazásának vonatkozásában. Ennek hiányában a Bizottság valamennyi olyan kérdés vonatkozásában, amelyeket illetően a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az ügy nem dönthető el, azt kéri, hogy a Bíróság utalja vissza határozathozatal céljából az ügyet az Elsőfokú Bíróság elé.

26 Következésképpen a Bizottság azt is kéri, hogy a Bíróság kötelezze Loiret megyét mind a Bíróság, mind az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás tekintetében a saját és a Bizottság költségeinek viselésére, a Scottot pedig kötelezze a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban felmerült saját költségeinek viselésére.

27 Loiret megye a fellebbezés egészének elutasítását, valamint a Bizottságnak a költségek viselésére való kötelezését kéri.

28 A Scott a Bizottság fellebbezésének elutasítását kéri, valamint azt, hogy a Bíróság kötelezze ez utóbbit a Scottnak a jelen eljárásban érdekei védelmében felmerült költségeinek viselésére.

A fellebbezésről

29 Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság a következő megállapításokon alapuló nyolc jogalapra hivatkozik:

– valamely határozat megfelelően indokolt, ha egyszerű matematikai számítás lehetővé teszi annak megállapítását, hogy mely számítási módszer került alkalmazásra;

– a kamatos kamatlábak alkalmazása a megtámadott határozatban szükségképpen hallgatólagos, tekintve, hogy a cél az eredeti állapot helyreállítása volt;

– a bizonyítási teher jogellenes megfordítása: a felperesre hárul a gyakorlat hivatkozott módosításának bizonyítása, és nem a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy nem történt ilyen módosítás;

– a Bizottság jogilag nem köteles figyelembe venni, hogy a kedvezményezett milyen előnnyel rendelkezik a támogatás visszafizettetése elrendelésének időpontjában;

– az ítélet feltételezésekre, és nem bizonyítékokra támaszkodik, és az üzem vagyonának a Procter & Gamble számára történő eladása árának tekintetében megfordítja a bizonyítási terhet;

– a támogatás odaítélése után tizenegy évvel később hivatkozott ár nem releváns a visszatérítendő támogatás összegének kiszámítása tekintetében;

– a Bizottság azon kötelezettségének megfelelően, hogy állami támogatásokra vonatkozó végleges határozatok végrehajtását kell biztosítania, a határozat hallgatása esetén annak kérdése, hogy a visszatéríttetés kamatos kamat vagy egyszerű kamat mellett történik-e, a közösségi, és nem a nemzeti jogba tartozik, és

– a kamatláb kérdése elválasztható az alapösszegtől: semmiképpen nincs jogi alapja a megtámadott határozat megsemmisítésének, ha ez csak az egyszerű kamatlábnál magasabb kamatlábat alkalmazott.

Az első jogalapról

A felek érvei

30 A Bizottság úgy ítéli meg, hogy valamely határozat megfelelően indokolt, ha egyszerű matematikai számítás lehetővé teszi annak megállapítását, hogy mely számítási módszer (a jelen esetben a kamatos kamat) került alkalmazásra. Márpedig a megtámadott határozatban szerepel valamennyi szükséges adat, a képletet pedig mindenki ismeri. Az Elsőfokú Bíróság tehát a megtámadott határozat megsemmisítését nem alapozhatja különösen arra a megtámadott ítélet 36. pontjában szereplő tényre, hogy csak egy bizonyos matematikai számítás esetében juthat arra a következtetésre az olvasó, hogy kamatos kamat alkalmazására került sor.

31 Loiret megye szerint ez a jogalap hatástalan, mivel az Elsőfokú Bíróság vitatott megállapítása nem az Elsőfokú Bíróság által kifejtett indokolás része, hanem egy olyan leíró rész, amely a megtámadott határozatból hiányzó, a jelenértéke vonatkozó számítási rendszer bejelentését és magyarázatát pótolja. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis azért semmisítette meg a megtámadott határozatot, mert az abban az időpontban a Bizottság gyakorlatában még semmi előzménnyel nem rendelkező módszer alkalmazásának semmiféle indokolása nem szerepel a megtámadott határozatban.

32 A Scott is azt állítja, hogy csak egy olyan ténybeli észrevételről van szó, amelyre az Elsőfokú Bíróság nem alapozta a megtámadott határozat megsemmisítését.

A Bíróság álláspontja

33 Az igaz, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 36. pontjában tett azon megállapítása, miszerint a megtámadott határozat nem részletezi, hogy kamatos kamatról van-e szó, és csak számítás alapján juthat arra a következtetésre az olvasó, hogy kamatos kamat alkalmazására került sor, az Elsőfokú Bíróságnak az annak vizsgálatára irányuló elemzésében szerepel, hogy a Bizottság kellőképpen indokolta-e a támogatás összegének kamatos kamatokkal történő jelenértékesítésére vonatkozó határozatát.

34 Mindenesetre, e részletnek szövegkörnyezetében, és különösen a megtámadott ítélet 37–43. pontjával összefüggésben való olvasatából kiderül, hogy e megállapítás csak előzetes jellegű, és nem képezi az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 54. pontjában tett azon következtetése alapját, hogy a megtámadott határozat nem volt kellően indokolt. Ez utóbbi következtetés inkább azon, a megtámadott ítéletnek 36. pontjában szereplő megállapításon alapul, hogy a Bizottságnak meg kellett volna jelölnie annak okait, hogy miért alkalmazott kamatos kamatlábat az egyszerű kamatláb helyett.

35 A fellebbezési eljárásban felhozott jelen jogalapot tehát mint hatástalant el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

36 Továbbra is a megtámadott ítélet 36. pontjára hivatkozva a Bizottság azt állítja, hogy a kamatos kamatláb alkalmazása mindenképpen és szükségszerűen hallgatólagos a megtámadott határozat indokolásában, tekintve, hogy a bejelentett cél az előny megszüntetése és az eredeti állapot helyreállítása volt. Az infláció modern gazdasági

tény, és összetett éves viszonylatban fejeződik ki. Következésképpen, a kamatos kamat alkalmazásának esetét kivéve, a pénz jelenértéke nem mérhető pontosan, és az előny nem szűnik meg. Ezt az elemzést az Elsőfokú Bíróságnak a T-459/93. sz., Siemens kontra Bizottság ügyben 1995. június 8-án hozott ítélete is megerősíti (EBHT 1995., II-1675. o., 96–98. pont).

37 Loiret megye elsősorban úgy véli, hogy a kamatos kamat alkalmazása nem lehet hallgatólagos az adott időpontban az akkor hatályos jogi szabályozás, valamint a Bizottság állásfoglalásai és gyakorlata tekintetében.

38 Többek között arra hivatkozik, hogy a kamatszámítás vonatkozásában a Bizottságnak a tagállamokhoz címzett, 1991. március 4-i SG(91) D/4577 levele (a támogatási tervezetek bejelentésének eljárásáról és az EK-Szerződés [88.] cikke (3) bekezdése szabályainak megszegésével biztosított támogatások esetén alkalmazandó eljárásokról szóló, a tagállamokhoz címzett közlemény) közvetlenül előírta az elutasító határozat címzett tagállamának nemzeti joga által előírt számítási módszert. E levél 2. pontja harmadik bekezdésének végén a Bizottság megállapítja, hogy a visszatérítésnek „a nemzeti jog rendelkezéseit követve kell történnie, az állam tartozásaira vonatkozó késedelmi kamatokat szabályozó rendelkezéseket is beleértve.”

39 E levél, melynek referenciajellegét a Bíróság a C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 24-én hozott ítéletében (EBHT 2002., I-7869. o.; 164. és 165. pont) ismerte el, a kamatokat illetően a Bizottságnak az alkalmazandó jogra vonatkozó állásfoglalása kifejeződésének minősült a 794/2004 rendelet elfogadásáig. A 2003. évi módosítás ezt csak a jelenérték számításának módszere tekintetében módosította.

40 Márpedig, a kérdéses időszakban számos tagállam jogalkotása azt írta elő – és írja elő mind a mai napig –, hogy az idő ára az egyszerű kamat megfizetésére történő kötelezéssel egyenlíthető ki.

41 Másodsorban, amint az a Bíróságnak a 73/74. sz., Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique és társai kontra Bizottság ügyben 1975. november 26-án hozott ítéletéből (EBHT 1975., 1491. o.) is következik, a megtámadott határozatot egyébként sem lehet hallgatólagosan indokolni, tekintve, hogy ez jóval túlment az előző határozatok gyakorlatán.

42 A Scott arra hivatkozik, hogy ez a jogalap nem felel meg az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott határozat megsemmisítése megalapozására felhozott érvelésének, ugyanakkor ellentmondásban van a Bizottságnak az adott időpontra vonatkozó történeti jogalkotásával, mind pedig gyakorlatával.

A Bíróság álláspontja

43 Először is meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen hivatkozott a megtámadott ítélet 35. pontjában azon állandó ítélkezési gyakorlatra, miszerint az EK 253. cikk által megkövetelt indokolást az adott ügy természetéhez kell igazítani, valamint világosan és kétértelműségtől mentesen kell megfogalmazni a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye. Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére, és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek

magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni. Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, amennyiben nem csupán szövege, hanem egyben kontextusa, valamint a tárgyra vonatkozó jogszabályok összessége alapján döntendő el az a kérdés, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek (lásd különösen a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontját és a C-413/06. P. sz., Bertelsmann et Sony Corporation of America kontra Impala ügyben 2008. július 10-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-4951. o.) 166. pontját).

44 Másrészt, az ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy az állandó döntéshozatali gyakorlatot követő határozat összefoglaló jelleggel, például korábbi döntésekre hivatkozással is indokolható, amennyiben azonban a határozat lényegesen túllép a korábbi határozatok gyakorlatán, a Bizottság köteles érvelését nyíltan kifejteni (ebben az értelemben lásd a fent hivatkozott Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 31. pontját és a C-301/96. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-9919. o.) 88. és 92. pontját).

45 Amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 38. pontjában, ez a követelmény még inkább alkalmazandó egy feltételezetten hallgatólagos indokolás esetében.

46 Márpedig az bizonyos, hogy a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában semmiféle közösségi rendelkezés, sem pedig a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata nem utal arra, hogy a visszatérítendő támogatás után járó kamatokat kamatos kamatlábbal kell számítani. Épp ellenkezőleg, amint azt az Elsőfokú Bíróság is hangsúlyozza a megtámadott ítélet 40. pontjában, a Bizottság a 2003. évi közleményében kifejezetten elfogadta a tényt, hogy felmerült annak a kérdése, hogy a kamatoknak egyszerű vagy kamatos kamatoknak kell-e lenniük, és sürgősnek ítélte, hogy e tekintetben világossá tegye álláspontját. A Bizottság tehát értesítette a tagállamokat és az érdekelt feleket, hogy valamennyi, a jövőben általa elfogadott, jogellenes támogatás visszatérítését elrendelő határozatban kamatos kamatot fog alkalmazni.

47 Továbbá, meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság 2006. július 27-i levelére 2006. szeptember 11-én küldött válaszában a Bizottság elismerte, hogy a megtámadott határozat előtti, elutasító végleges határozatai nem utaltak arra, hogy a kamatos kamatok számításának módszerét kell alkalmazni.

48 Továbbá, az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 42. pontjában tett megállapításai szerint a Bizottság egyetlen olyan, a megtámadott határozatot megelőző határozatra sem tudott hivatkozni, amelyben kamatos kamatot alkalmazott volna. A Bíróság előtt a Bizottság e tekintetben megelégedett azzal, hogy minden további pontosítás nélkül megjegyezte, hogy már közölte az Elsőfokú Bírósággal azon állami támogatások eseteit, amelyek tekintetében kamatos kamatot alkalmazott.

49 Az Elsőfokú Bíróság tehát joggal állapította meg a megtámadott ítélet 43. pontjában, hogy a kamatos kamatok alkalmazása az ügyben a Bizottság új és fontos politikájának első megnyilvánulása volt, amelyet meg kellett volna indokolnia.

50 Ebből következik, hogy – a Bizottság állításával szemben, még ha a megtámadott határozat elő is írta, hogy az eredeti állapot helyreállítása céljából meg kell szüntetni a támogatásból származó előnyöket – a kamatos kamat alkalmazását nem lehet szükségszerűen hallgatólagosnak minősíteni a megtámadott határozat indokolásában.

51 Következésképpen a második jogalapot – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

A harmadik jogalapról

A felek érvei

52 A Bizottság a megtámadott ítélet 42. pontjára hivatkozva azt állítja, hogy az ítélet jogellenesen fordítja meg a bizonyítási terhet az állami támogatásokra vonatkozó és az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásokban. Loiret megye nem szolgáltatott semmilyen bizonyítékot azon állítása alátámasztására, miszerint a Bizottság módosította gyakorlatát, e megállapítást mindenesetre a Bizottság elutasította, többek között az Elsőfokú Bíróság kérdésére 2006. szeptember 11-én adott válaszában.

53 Loiret megye azt állítja, hogy e jogalap mind ténybelileg, mind pedig jogilag téves. Az Elsőfokú Bíróság előtt ugyanis kellően kifejtette a megelőző gyakorlat tekintetében az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó, megsemmisítésre irányuló jogalapját, ezért a Bizottságra mint saját gyakorlatának legjobb ismerőjére hárul az a feladat, hogy kijavítsa a véleménye szerint téves megállapításokat.

54 A Scott is megjegyzi, hogy Loiret megyével együtt részletesen kifejtették az Elsőfokú Bíróság előtt, hogy kutatásukból az derült ki, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot megelőzően soha nem alkalmazott kamatos kamatot. E tekintetben teljesen megalapozatlan a bizonyítás terhének megfordítására hivatkozni.

A Bíróság álláspontja

55 Előzetesen meg kell állapítani, hogy annak a kérdése, hogy mi volt a Bizottságnak a megtámadott határozatot megelőző határozathozatali gyakorlata, főszabály szerint ténybeli kérdés, amelyről a Bíróság nem dönthet a fellebbezés keretében, mivel csak az Elsőfokú Bíróságnak van hatásköre a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére (lásd ebben az értelemben a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P–C-208/02. P. és C-213/02. P., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 18-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o.] 177. és 180. pontját).

56 Ezzel szemben a Bíróságnak hatáskörében áll annak vizsgálata, hogy a bizonyítási teherre vonatkozó szabályokat tiszteletben tartották-e (lásd ebben az értelemben a C-185/95. P. sz., Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-8417. o.] 24. pontját, valamint a fent hivatkozott Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben hozott ítélet 29. pontját).

57 Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy az indokolásnak az EK 253. cikket sértő elégtelensége az EK 30. cikk értelmében vett lényeges eljárási szabályok megsértését jelenti, és olyan jogalap, amelyet a közösségi bíróság hivatalból vizsgálhat, illetve kell vizsgálnia (a C-166/95. P. sz., Bizottság kontra Daffix ügyben 1997. február 20-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-983. o.] 24. pontja, valamint a fent hivatkozott Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben hozott ítélet 174. pontja).

58 Az Elsőfokú Bíróság tehát az arra irányuló vizsgálata keretében, hogy a megtámadott határozat a kamatok számítása tekintetében kellően indokolt volt-e, vagy sem, megvizsgálhatta azt a kérdést, hogy mi volt a Bizottságnak a megtámadott határozatot

megelőző határozathozatali gyakorlata, erre vonatkozó kérdéseket tehetett fel ezen intézménynek, a válaszból pedig levonhatta a szükséges következtetéseket.

59 Következésképpen a harmadik jogalap elfogadhatatlan.

A negyedik jogalapról

A felek érvei

60 A megtámadott ítélet 50. és 52. pontjára hivatkozva a Bizottság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a Bizottság jogilag köteles figyelembe venni, hogy a kedvezményezett milyen előnnyel rendelkezik a támogatás visszatéríttetése elrendelésének időpontjában. Úgy ítéli meg, hogy ez a felfogás az állami támogatások szabályozásának lényegi tárgyára és céljára vonatkozó tévedésen alapul, amely szabályozás valójában – véleménye szerint – a tagállamok, és nem a vállalkozások közötti versenyre vonatkozik. A Bizottság csak a támogatás odaítélésének időpontjában állapította meg, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdésében előírt feltételek teljesültek. A Bizottság nem köteles még egyszer megvizsgálni, hogy e feltételek fennállnak-e a visszatérítttetési határozat kibocsátásának időpontjában, és ezt nem is jogosult megtenni.

61 Loiret megye szerint e jogalap megalapozatlan, mivel olyan terjedelmet tulajdonít az Elsőfokú Bíróság ítéletének, amellyel az nem rendelkezik. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis egyáltalán nem írta elő a támogatás visszafizetésének új feltételeként annak vizsgálatát, hogy a Scott rendelkezett-e előnnyel az elutasító határozat elfogadásának időpontjában. Az Elsőfokú Bíróság egyszerűen csak azt állapította meg, hogy egy ilyen

határozat lehetővé teszi számára, hogy meggyőződjön ezen előny ezen időpontban való számszerűsítésének megalapozottságáról az érvelés és a választott gazdasági paraméterek alapján.

62 A Scott arra hivatkozik, hogy e tekintetben a megtámadott ítélet arra szorítkozik, hogy bírálatát fejezze ki amiatt, hogy a megtámadott határozatban semmiféle indokolás nem szerepel a kamatos kamatok alkalmazásának vonatkozásában.

A Bíróság álláspontja

63 Amint az a megtámadott ítélet 48–52. pontjából is kiderül, az Elsőfokú Bíróság nem szándékozott általános elvvé tenni, hogy az állami támogatások visszatérítésének elrendelésekor a Bizottság köteles figyelembe venni, hogy a kedvezményezett még rendelkezik-e előnnyel a támogatás visszatérítésének elrendelésének időpontjában. Ugyanis az Elsőfokú Bíróságnak arra a kérdésre vonatkozó érvelése, hogy a kedvezményezett ezen időpontban a támogatásból eredő előnnyel rendelkezik-e, egyértelműen az annak meghatározására irányuló vizsgálat részét alkotja, hogy a kamatos kamatláb alkalmazását igazolja-e a kedvezményezett által élvezett előny megszüntetésének szükségessége.

64 E jogalap tehát megalapozatlan, mivel a megtámadott ítélet téves olvasatán alapul. Ráadásul hatástalan is, mivel az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 43. pontjában tett megállapítása, miszerint a Bizottság egyáltalán nem magyarázta meg, hogy miért alkalmazott első ízben kamatos kamatot, önmagában elégséges ahhoz, hogy alátámassza a megtámadott ítélet 54. pontjában levont azon következtetést, hogy a megtámadott határozat nem kellően indokolt.

Az ötödik jogalapról

A felek érvei

65 A megtámadott ítélet 51. pontjára hivatkozva a Bizottság azt állítja, hogy ezen ítélet jogellenesen inkább feltételezéseken, mintsem az üzemnek a Procter & Gamble részére 1998-ban történt eladása hivatkozott árára vonatkozó bizonyítékokon alapul. A bizonyítási tehernek az előtte, valamint az Elsőfokú Bíróság előtt folyó eljárásokban történő szabályozására emlékeztetve a Bizottság hangsúlyozza, hogy a megtámadott határozatból kiderül, hogy ezen eladási ár alátámasztása tekintetében semmiféle bizonyíték szolgáltatására nem került sor.

66 Loiret megye arra hivatkozik, hogy e jogalap a többi közül egy körülményt részletező pontra vonatkozik, és arra irányul, hogy vitassa a tényeknek az Elsőfokú Bíróság által végzett értékelését. Ezért mint ilyen, elfogadhatatlan.

67 A Scott arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet vitatott pontja a ténybeli helyzetnek az Elsőfokú Bíróság előtti leírását tartalmazza, ily módon a Bizottság nem vitathatja ennek tartalmát. Ráadásul e pont elhagyása nem vezet a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez.

A Bíróság álláspontja

68 Az ötödik jogalap a megtámadott ítélet azon részére vonatkozik, amelyben az Elsőfokú Bíróság, annak meghatározására irányuló elemzése keretében, hogy a kamatos kamatláb alkalmazását igazolja-e a kedvezményezett által élvezett előny megszüntetésének szükségessége, a Scott által a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában élvezett előny értékével kapcsolatos kétségeit kívánta hangsúlyozni.

69 E jogalap tehát, a negyedik jogalaphoz hasonlóan hatástalan, mivel az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 43. pontjában tett megállapítása, miszerint a Bizottság egyáltalán nem magyarázta meg, hogy miért alkalmazott első ízben kamatos kamatot, önmagában elégséges ahhoz, hogy alátámassza a megtámadott ítélet 54. pontjában levont azon következtetést, hogy a megtámadott határozat nem kellően indokolt.

A hatodik jogalapról

A felek érvei

70 A megtámadott ítélet 51. és 52. pontjára hivatkozva a Bizottság azt állítja, hogy ezen ítélet jogellenesen állítja, hogy az üzemnek a Procter & Gamble részére 1998-ban történt eladása hivatkozott ára tizenegy évvel a támogatás odaítélése után releváns volt a visszatérítendő állami támogatás összegének kiszámítása tekintetében.

71 A Bizottság arra hivatkozik, hogy nem kétséges, hogy a Scott jelentős állami támogatást kapott, és több olyan ok is fennáll, amelyek igazolhatják a vagyon értékének csökkenését. Márpedig valamely jogellenes és a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás értékét odaítélése időpontjához viszonyítva kell kiszámítani, és az eredeti helyzet helyreállításának célja szükségszerűen kamatos kamatok számítását követeli meg, függetlenül attól, hogy a kedvezményezett mire használta fel időközben a támogatást.

72 Loiret megye szerint az a jogalap elfogadhatatlan, mivel ez arra korlátozódik, hogy vitassa a tényállás Elsőfokú Bíróság általi értékelését. Továbbá, a megtámadott ítélet 50. és 51. pontja részletes indokolást tartalmaz, az erre irányuló kifogások tehát hatástalanok. A Scott ugyanazokat az érveket hozza fel, mint az ötödik jogalap keretében.

A Bíróság álláspontja

73 Az ötödik jogalaphoz hasonlóan a hatodik jogalap a megtámadott ítélet azon részére vonatkozik, amelyben az Elsőfokú Bíróság, annak meghatározására irányuló elemzése keretében, hogy a kamatos kamatláb alkalmazását igazolja-e a kedvezményezett által élvezett előny megszüntetésének szükségessége, a Scott által a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában élvezett előny értékével kapcsolatos kétségeit kívánta hangsúlyozni.

74 Ez is hatástalan tehát, mivel az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 43. pontjában tett megállapítása, miszerint a Bizottság egyáltalán nem magyarázta meg, hogy miért alkalmazott első ízben kamatos kamatot, önmagában elégséges ahhoz, hogy alátámassza a megtámadott ítélet 54. pontjában levont azon következtetést, hogy a megtámadott határozat nem kellően indokolt.

A hetedik jogalapról

A felek érvei

75 A megtámadott ítélet 53. pontjára hivatkozva a Bizottság azt állítja, hogy ezen ítélet jogtalanul állapítja meg, hogy egy állami támogatásról szóló végleges határozat hallgatása esetén annak a kérdése, hogy a visszatérítés egyszerű vagy kamatos kamattal történik, a „nemzeti eljárások" hatálya alá tartozik.

76 A kamatos kamatláb alkalmazásának szükségessége anyagi jogi, és nem eljárásjogi kérdés, mint ahogyan maga a kamatláb is. A közösségi jog egyik alapvető kérdéséről van szó, mivel a cél az előny teljes egészében történő megszüntetése és az eredeti állapot helyreállítása, ami megköveteli, hogy a pénz értékét az idő múlására figyelemmel megfelelően számítsák ki.

77 Ha tehát a kamatos kamatláb alkalmazása eljárásjogi kérdés lenne, akkor a 794/2004 rendelet *per definitionem* jogellenes lenne, mivel ez a 659/1999 rendelet 14. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok hatáskörébe tartozó jogterületekbe avatkozna be.

78 Loiret megye azt állítja, hogy e jogalap nem elfogadható. Ha ugyanis igaz az, hogy valamely jogellenesnek minősített állami támogatás jelenérték-számításának módszere a közösségi jog hatálya alá tartozó anyagi jogi kérdés, akkor az is igaz, hogy ez utóbbi az adott időpontban a végleges határozat hallgatása esetén a nemzeti jogba utalja azt.

79 A Scott azt állítja, hogy a jog állapotára – különösen amint az a fent hivatkozott Siemens kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 88. pontjából következik –, valamint a szóban forgó időszak gyakorlatára tekintettel a megtámadott határozatot ésszerűen nem lehet másképp értelmezni, mint amely elrendelte a francia hatóságok számára, hogy lépjenek túl a nemzeti jogban rögzített szabályokon, és szóban forgó határozat elfogadása és a tényleges visszafizetés időpontja közötti időszak tekintetében kamatos kamattal számoljanak.

A Bíróság álláspontja

80 A megtámadott határozat 2. cikke (2) bekezdésének első és második mondata így rendelkezik:

„A [szóban forgó támogatás] visszatéríttetés[é]nek haladéktalanul meg kell történnie, a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően, amennyiben ezek lehetővé teszik a jelen határozat azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatérítendő támogatás magában foglalja az attól az időponttól a visszatérítés időpontjáig felszámított kamatokat is, amikor a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották.”

81 Ezt a megfogalmazást a közösségi jog azon állapotára, valamint a Bizottságnak a visszatérítendő támogatások jelenértéke számítására vonatkozó azon gyakorlatára figyelemmel kell olvasni, amely a megtámadott határozat időpontjában fennállt.

82 Amint az a jelen ítélet 46. pontjában megállapításra került, a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában semmiféle közösségi rendelkezés, sem a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata nem utal arra, hogy a visszatérítendő támogatás után járó kamatokat egyszerű vagy kamatos kamatlábbal kell-e számítani.

83 Ha igaz is az, hogy valamely jogellenes támogatás jelenértéke kiszámításának módszere anyagi jogi, és nem eljárásjogi kérdés, ugyanakkor meg kell állapítani, hogy amint arra Loiret megye is joggal rámutat, a Bizottság a tagállamokhoz címzett, 1991. március 4-i SG(91) D/4577 levelében hangsúlyozta, hogy valamely támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét megállapító végleges határozat „előírja a jogellenesen már kifizetett támogatások összegének visszatéríttetését, aminek a nemzeti jog rendelkezései szerint kell történnie, beleértve az állami követelések késedelmi kamatjaira vonatkozó összegeket is, amely kamatok számítása szokásosan a szóban forgó jogellenes támogatás odaítélésének időpontjától kezdődik.”

84 E levél tehát a kamatok előírásának a kérdését a visszatéríttetés eljárási szabályaihoz kapcsolja, és e tekintetben a nemzeti jogra utal. A Bizottság csak az állami támogatási politikára vonatkozó egyes dokumentumok elavulásáról szóló közleményben (HL 2004. C 115., 1. o.) értesítette a tagállamokat és az érdekelt harmadik személyeket, hogy nem kívánja alkalmazni a hivatkozott levelet, amelyet következésképpen, mint az e közlemény által érintett többi rendelkezést, „az állami támogatások jogterületén az eljárás kérdéseire vonatkozó szövegnek” minősít.

85 Tekintettel arra, hogy a megtámadott határozat nem írja elő kifejezetten, hogy a visszatérítendő támogatás jelenértékét kamatos kamatláb alapján kell kiszámolni, és mivel nem vitatott, hogy a francia jog egyszerű kamatláb alkalmazását írja elő, az Elsőfokú Bíróság joggal értelmezte úgy a megtámadott határozat 2. cikkének (2) bekezdését, hogy e rendelkezés következményeképpen a megtámadott határozat elfogadásától a támogatás visszatérítésének időpontjáig számított kamatokat egyszerű kamatlábbal kell számítani, és megállapította, hogy e tekintetben a megtámadott határozat nyilvánvalóan inkoherens.

86 Következésképpen a hetedik jogalapot is el kell utasítani.

A nyolcadik jogalapról

A felek érvei

87 A Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítélet aránytalan, mivel a megtámadott határozat (a földre és az üzemre vonatkozó rész) egészét hatályon kívül helyezi a kamatos kamatláb alkalmazásának indokolására korlátozódó következtetések alapján. Márpedig a kamatos kamat kérdését el lehetett és el kellett volna választani az egyszerű kamat kérdésétől. A támogatás eredeti összegét ugyanis – amint azt a megtámadott határozat megállapítja – és az egyszerű kamatláb alkalmazását nem vitatták a megtámadott ítéletben.

88 A nyolcadik jogalap nem módosítja a jogvita tárgyát. A Bíróság alapokmánya 58. cikke (1) bekezdésének első mondatában felsorolt fellebbezési jogalapok *per definitionem* olyan kérdésekre vonatkoznak, amelyek az Elsőfokú Bíróság valamely ítéletéből következnek vagy keletkeznek. A jelen ügyben a megtámadott ítélet önmagában sérti a közösségi jogot.

89 Kifejezetten igazságtalan és a hatékony bírói jogvédelemhez való jog követelményével összeegyeztethetetlen, ha egy (a jelen ügyben a Bizottságot elmarasztaló) ítélet téves jogalkalmazása ellenére is hatályban maradna a fellebbezés általi felülvizsgálat bármely lehetősége nélkül. E következtetés a Bíróság eljárási szabályzata 113. cikkének 1. §-án alapul, amely azon alapvető szabályra utal, miszerint az Elsőfokú Bíróság valamely

határozatának részben vagy egészében történő hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem *per definitionem* fellebbezés benyújtására alkalmas kérdésnek minősül.

90 Továbbá, a nyolcadik jogalap nem magukhoz az Elsőfokú Bíróság által hatályon kívül helyezésre minősítettnek irányuló jogalapokhoz, hanem inkább azok következményeihez kapcsolódik. A Bizottság nem úgy gondolja, hogy az Elsőfokú Bíróság előtt az alperesnek kellene spontán módon, a felperes vagy az Elsőfokú Bíróság számára azt megvizsgálni, hogy melyek lehetnek a szemben álló fél pernyertességének következményei. Ez arra kötelezné az alperest, hogy másodlagos érvelést fejtsen ki, amely azzal kapcsolatos feltételezéseken alapulna, hogy mit tehet az Elsőfokú Bíróság, és mit nem.

91 Loiret megye és a Scott úgy ítélik meg, hogy a jogalap elfogadhatatlan, mivel kiterjeszti a jogvita tárgyát, és új kérelemnek minősül, mivel a Bizottság egyáltalán nem kérte arra az Elsőfokú Bíróságot, hogy csak részleges megsemmisítésről döntsön, jóllehet a jelenérték-számítással szembeni kifogásra kifejezett hivatkozás történt.

92 Az egyszerű és a kamatos kamatok szétválasztása tehát – amelynek figyelembevételére kérték a Bíróságot e jogalap keretében az Elsőfokú Bíróság ítéletének megváltoztatása céljából – a megtámadott határozat jelentős módosítását jelentené, jóllehet az Elsőfokú Bíróság az állami támogatások területén nem rendelkezik korlátlan felülvizsgálati jogkörrel. A kamatok számításának technikája a támogatás végösszegéhez vezető számítás elválaszthatatlan részét alkotó összetevőnek minősül, és a módszer választására vonatkozó indokolás legalább annyira fontos, mint a támogatás jogellenességének megállapítására vagy ennek a jelenérték-számítás előtti összege számítására vonatkozó indokolás. Ezek végleges szétválasztása lehetetlenné tenné a részleges megsemmisítést.

A Bíróság álláspontja

– A nyolcadik jogalap elfogadhatóságáról

93 A Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése értelmében Bírósághoz benyújtott fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat, és – többek között – a közösségi jognak az Elsőfokú Bíróság általi megsértésére lehet hivatkozni.

94 Következésképpen a Bíróság eljárási szabályzata 113. cikkének 2. §-a előírja, hogy Elsőfokú Bíróság előtti jogvita tárgyát a fellebbezésben nem lehet megváltoztatni.

95 E tekintetben arra kell emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Bíróság hatásköre főszabály szerint az első fok bírái előtt megvitatott jogalapokról hozott jogi döntés megítélésére korlátozódik (a C-136/92. P. sz., Bizottság kontra Brazzelli Lualdi és társai ügyben 1994. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 1994., I-1981. o.] 59. pontja és a C-266/05. P. sz., Sison kontra Tanács ügyben 2007. február 1-jén hozott ítélet [EBHT 2007., I-1233. o.] 95. pontja).

96 E jogalappal a Bizottság nem az Elsőfokú Bíróság által valamely előtte megvitatott jogalap mint olyan tekintetében alkalmazott jogi megoldást vitatja. A Bizottság inkább az Elsőfokú Bíróság azon következtetésének következményeit támadja, amely szerint a Loiret megye által hivatkozott második jogalap ötödik részét el kell fogadni, miszerint

a Bizottság nem indokolta megfelelően a támogatás értékének kamatos kamatok előírásával történő jelenértékre számítását. A Bizottság szerint ugyanis jogellenesen, az arányosság elvének megsértésével, kizárólag erre a következtetésre támaszkodva teljes egészében megsemmisítette a megtámadott határozatot a szóban forgó terület kedvezményes ára formájában nyújtott támogatásra vonatkozó részében.

97 Márpedig, ha a Bíróságnak hatáskörében áll értékelni az Elsőfokú Bíróság előtt megvitatott jogalapokról hozott jogi döntést, a Bíróságnak – annak terhe mellett, hogy a fellebbezési eljárást egyébként megfosztaná értelmének egy jelentős részétől – az is hatáskörében áll, hogy értékelje az Elsőfokú Bíróság által e döntésből levont következményeket, amelyek szintén jogkérdésnek minősülnek.

98 E körülményekre figyelemmel tehát meg kell állapítani, hogy azokat a következményeket, amelyeket adott esetben az Elsőfokú Bíróság vonhat le ítéletében azon megállapításból, hogy egy jogalap megalapozott, a felek nem szükségszerűen előlegezhetik meg az Elsőfokú Bíróság előtt folyó eljárás során.

99 A fentiekből következik, hogy valamely, fellebbezés keretében az Elsőfokú Bíróság által az előtte megvitatott jogalapról hozott jogi döntéséből levont jogi következménnyel szemben hivatkozott jogalap nem minősíthető olyannak, amely a Bíróság eljárási szabályzata 113. cikkének 2. §-a értelmében „[megváltoztatja] az Elsőfokú Bíróság előtti jogvita tárgyát.”

100 Továbbá, Loiret megye és a Scott állításával szemben a nyolcadik jogalap nem minősül a Bíróság eljárási szabályzata 113. cikke 1. §-ának második francia bekezdése szerinti új kérelemnek.

101 Amint ugyanis arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 93. pontjában, meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott, Loiret megye keresetének elutasítására irányuló keresete magában foglalja az esetlegesen csak részleges elutasításra irányuló, kisebb terjedelmű kérelmet is.

102 Következésképpen a Loiret megye és a Scott által hivatkozott, a nyolcadik jogalap elfogadhatatlanságára vonatkozó kifogást el kell utasítani.

– A nyolcadik jogalap megalapozottságáról

103 Az EK 231. cikk első bekezdése, valamint az EK 224. cikk hatodik bekezdése értelmében amennyiben a megsemmisítés iránti kereset megalapozott, az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatot semmisnek nyilvánítja.

104 E tekintetben egyrészt azt kell megállapítani, hogy pusztán az a tény, hogy a felperes által megsemmisítésre irányuló keresete alátámasztására hivatkozott jogalapot megalapozottnak minősít, nem teszi lehetővé az Elsőfokú Bíróság számára, hogy automatikusan megsemmisítse teljes egészében a megtámadott aktust. A teljes megsemmisítés ugyanis nem lehetséges, ha nyilvánvaló, hogy a szóban forgó, kizárólag a megtámadott aktus egy sajátos részére vonatkozó jogalap csak részleges megsemmisítés elérésére alkalmas.

105 Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy – mint ez az állandó ítélkezési gyakorlatból is következik – valamely közösségi jogi aktus részleges megsemmisítése csak abban az esetben lehetséges, ha a megsemmisíteni kért elemek elválaszthatóak az aktus többi részétől (a C-244/03. sz., Franciaország kontra Tanács ügyben 2005. május 24-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-4021. o.] 12. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

106 Az elválaszthatóság e követelménye nem teljesül, ha a jogi aktus részleges megsemmisítése folytán a jogi aktus lényeges tartalma megváltoznék (a fent hivatkozott Franciaország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 13. pontja).

107 Márpedig ez esetben vitathatatlan, hogy annak a kérdése, hogy a támogatás eredeti összegét egyszerű vagy kamatos kamattal kell-e jelenértékre számítani, nem befolyásolja a megtámadott határozat azon megállapítását, miszerint a támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal, és vissza kell téríteni.

108 E tekintetben elsősorban azt kell megállapítani, hogy a megtámadott határozat rendelkező része maga is különbséget tesz 1. cikkében az eredeti és a jelenértékre

számolt összeg között. Sem a megtámadott határozatból, sem pedig a megtámadott ítéletből nem következik semmiféle olyan érvelés, amely ellentmondana annak, hogy a kamatok kérdése a támogatás eredeti összegének kérdésétől elválasztható.

109 Ezzel szemben – a Bizottság állításával ellentétben – nem róható fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy a kamatos kamatok kérdését nem választotta el az egyszerű kamatok kérdésétől. Egyfelől ugyanis az Elsőfokú Bíróság a támogatás eredeti összegének kamatos kamatlábbal történt jelenérték-számítását nem helyettesíthette egyszerű kamatlábbal történő számítással anélkül, hogy nem módosította volna a megtámadott határozat lényegét. Másfelől rá kell mutatni, hogy a megtámadott ítélet 45–47. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a megtámadott határozat indokolása sem elégséges az 5,7%-os kamatláb tizenhárom éven keresztül történt alkalmazása vonatkozásában.

110 A fentiekből következik, hogy a nyolcadik jogalapot el kell fogadni a tekintetben, amelyben azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem választotta szét a kamat és az eredeti összeg kérdését, és teljes egészében megsemmisítette a megtámadott határozatot a földterületre és az üzemre vonatkozó részében a támogatás eredeti összege jelenértékesítésének indokolására korlátozódó következtetések alapján.

Az Elsőfokú Bírósághoz történő visszautalásról

111 A Bíróság alapokmánya 61. cikkének első bekezdése értelmében az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén, ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja az Elsőfokú Bírósághoz.

112 Mivel az Elsőfokú Bíróság kizárólag a Loiret megye által a keresete alátámasztására felhozott második jogalap ötödik részét vizsgálta meg, a Bíróság úgy véli, a jelen jogvitát jelen állása szerint nem lehet eldönteni. Ezért az ügyet vissza kell utalni az Elsőfokú Bíróság elé.

113 Mivel az ügyet visszautalták az Elsőfokú Bíróság elé, a jelen fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróságnak a T-369/00. sz., Département du Loiret (Franciaország) kontra az Európai Közösségek Bizottsága ügyben 2007. március 29-én hozott ítéletét hatályon kívül helyezi.

2) Az ügyet visszautalja az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága elé.

3) A költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások